

SLOVENEK

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . „ 2-20
za Nemčijo odelotno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ K 2.—
V upravi prejemanj mesečno . . . 1-80
Sobotna izdaja:
za eno leto . . . . . K 7.—
za Nemčijo odelotno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

== Inzerati: ==
Enostolpna pettirvsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . . . po 30 v
za dva in večkrat . . . „ 25 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
Enostolpna pettirvsta po 60 v
Izhaja vsak dan izveniši nedelje in praznike ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici številka 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nerazkrita pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona številka 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijsko št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-hero. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Madžari in velesrbska propaganda.

Burni prizori v ogrski zbornici.

Budimpešta, 22. marca.

Poslanec ljudske stranke Szmreczanyi opozarja, da je že pred vojno interpeliral o velesrbski propagandi. Dokazano je, da je »Narodna Obrana« uprizorjala zarote, vendar pa je v juliju leta 1914. baron Rajačić branil to društvo. Tisti, ki so nahujskali nevedno srbsko ljudstvo, igrajo še danes vodilno vlogo na Hrvaškem in podpirajo sedanjo madžarsko vlado.

Grof Tisza pravi, da je treba biti zelo previden pri vesteh in poročilih iz Hrvaške. Z odkritjem na široko razpredene velesrbske propagande na Hrvaškem, proti kateri se je nastopilo z vso strogostjo, se je ustvarilo ozačje zelo pripravno za sumničenje in denunciacije, ki jih spravljajo na dan elementi, ki hočejo iz sovraštva do Madžarov diskreditirati vse, ki iščejo sporazuma z Madžari.

Poslanec Szmreczanyi pravi, da so pri Pasiću dobili pisma, ki kompromitirajo osebe, ki podpirajo grofa Tisza. Poslanec pokaže kopijo Pasićevega pisma, v katerem je tudi baron Rajačić naveden kot konfident.

Baron Rajačić ugovarja. Na leviici nastane velik hrup.

Szmreczanyi pravi, da se tudi belgrajski policijski nadzornik v svojem pismu na vojnega ministra sklicuje na Rajačića. (Nemir.) Tisza pa odgovarja, da odposlanci ogrske in hrvaške vlade v Belgradu niso preiskovali dela izdajalcev in vohunov, ampak iskali gradivo, ki bi kompromitiralo Justhovo stranko.

Večina nemirno posluša in kliče: Huj-skač! Dovolj je teh laži!

Tisza zavrača ta zadnji očitek. Najbolj zanimivo gradivo je bila Pasićeva lista. Ker je bila pomanjkljiva, so iskali nadaljnih informacij po listinah pri vojnem vodstvu in drugih vojaških gosposkah. Zadeva je v teku.

Szmreczanyi očita vladi, ker ni nastopila proti poslancu šurminu, pri katerem so našli kompromitujoče spise.

Tisza izjavlja, da mu je afera šurmin čisto neznana.

Opozicija napravi strašen hrup. Tisza ponovi svojo izjavo. Ban mu bo gotovo poslal pojasnil. Do tedaj naj zbornica počaka. Gotovo je, da je hrvaško vprašanje, zlasti v nekih hrvaških ozemljih nastala velesrbska propaganda, eno najtežjih vprašanj, ki vsakemu nalaga največjo od-

govornost. Državi gotovo ne koristi, če Szmreczanyi s takimi prizori otežuje rešitev tega vprašanja. (Opozicija dela nemir.) Večina vzame Tiszovo izjavo na znanje.

Baron Rajačić pravi, da je leta 1914. kot Srb moral braniti svoje sorojake. (Levica hrumi.) Nikdar ni tajil, da je Srb, zavrniti pa mora prav odločno očitek vohunstva. (Hrup.) Poslanec Szmreczanyi je bil v bližnji zvezi z »Narodno Obrano« kakor pa govornik. Pri obisku madžarskih časnikarjev in politikov v Belgradu je poslanec Szmreczanyi Bronislava Nučića, najhujšega hujskača proti monarhiji, vzdignil na rame. (Velik hrup.)

Srbi v monarhiji so bili pred in med vojsko lojalni. Pasića ne pozna, Pasić ne njega. Niti sanja se ni ne, o kakšni listi govori Szmreczanyi. (Levica hrumi.) Govornik ni Oger, ampak Srb. (Viharen hrup na leviici.)

Predsednik: Poslanec seveda misli, da je ogrski državljani srbskega jezika. (Levica neprestano hrumi.) Baron Rajačić se je ob izbruhu vojske takoj prostovoljno javil za vojno službo, pa ne kakor Szmreczanyi k Rdečemu križu. (Velik hrup na leviici.) Kajti če je domovina (»Katera domovina?«) ogrska domovina v nevarnosti, se je treba dati na razpolago. Zavrača napad. Kdor ga začne, ali ni resen ali pa je lopov.

Predsednik graja zadnje besedo. Szmreczanyi častita vladi, da jo podpirajo taki izdajalski lopovi.

Poslanec Czermak zahteva odločnejši nastop proti Avstriji v varstvo gospodarskih koristi.

Posl. Förster pravi, da je vlada v svojem hlapčevstvu proti Avstriji šla tako daleč, da je z nagodbo gospodarsko življenje Ogrske za dolgo vrsto let vkovala v verige.

Posl. Huszar ponavlja, da je Rajačić branil »Narodno Obrano«, čeprav je Szmreczanyi osem dni prej iz aktov dokazal, da je povzročila sarajevski atentat.

Rakovszky: Izdajalec domovine je. (Predsednik ga dvakrat pokliče k redu.)

Huszar izjavlja, da je nekaj nečuvenga, da še vedno sedi v ogrski zbornici človek, ki je branil morilce. Bana zadene velika krivda, ki je zopet izpustil šurmina, proti kateremu je govoril veliko sam. Prav tako je kriv Tisza.

Szmreczanyi pravi, da so Belgrad obiskali leta 1906., ko je bilo razmerje s Srbijo zelo prijateljsko. S potovanjem so hoteli gojiti medsebojne gospodarske in politične vezi. Kar pravi Rajačić, ni res.

Notranja politika.

Skupni ministrski svet.

Dunaj, 22. marca. (K. u.) Pod predsedstvom zunanjega ministra grofa Czernina se je skupni ministrski svet pečal z gospodarskimi vprašanji.

Nemški izvršilni odbor.

Dunaj, 22. marca. V skupnem izvršilnem odboru kršč. socialcev in nemške narodne zveze so poudarili, da sta obe skupini enih misli in zvesti znanim »smerem«. Sklenili so zahtevati od vlade, da čim prej skliče zbornico. Minister Bärenreither je izjavil, da je vladi pred očmi potek zakonodajne dobe in da bo zbornico sklicala tako, da bo imela dovolj časa za rešitev onih zadev, katere je z ozirom na splošen položaj in potek tega roka treba temeljito pretresti in skleniti. V istem smislu je podal odločno izjavo minister Urban.

Parlament — 15. maja?

»Narodni Listy« poročajo iz dunajskih političnih krogov, da se zbornica snide 15. maja za prav kratek čas, da reši nekaj formalnosti, sprejme cesarjevo obljubo na ustavo in podaljša mandate.

Poljaki.

Dunaj, 22. marca. V parlamentarni komisiji je načelnik vitez Bilinski poročal o svojih razgovorih z ministr. predsednikom. Opozarjal je na važnost vršeče se akcije za uresničenje cesarskega manifesta v Galiciji. V razpravi so bili govorniki edini glede najvažnejšega vprašanja poljske politike t. j. ustanovitve neodvisne poljske države. Cesarsko pismo o posebnem stališču Galicije se mora izvršiti neposredno z ustanovitvijo poljske države. Pra tem pa niso zagotovili popolna gospodarska in finančna samostojnost dežele, obenem pa je treba vpoštevati vse dolžnosti proti državi in njeni blaginji.

Drugi povratek pomožne križarke »Möve«.

Berlin, 22. marca. (K. u.) Wolff poroča: Pomožna križarka Njegovega Veličanstva »Möve«, poveljeval ji je mejni grof in grof Dohna-Schlodien, se je vrnila v neko domače pristanišče, ko je več mesecev križarila po Atlantskem oceanu. Ladja je zaplenila 22 parnikov in 5 jadrnic, ki so obsegale 123.000 ton. Med njimi je bilo 21 sovražnih parnikov, 8 izmed njih oboroženih, 5 jih je vozilo v službi angleške admiraličije, med jadrnicami so bile 4 sovražne. Njegovega Veličanstva pomožna križarka je pripeljala 593 ujetnikov.

Plen »Möwe«.

Berlin, 22. marca. (Kor. ur.) Uradno. Med ladjami, ki jih je zaplenila »Möwe«, se je angleški parnik »Yarrowdale« pripeljal 31. decembra 1916 s 469 ujetniki v neko nemško pristanišče, japonski parnik »Hudson Maru« pa 16. januarja s posadkami šestih ladij v Pernambuco; druge ladje so bile potopljene.

Poveljnik »Möwe« odlikovan.

Berlin, 22. marca. (Kor. ur.) Wolff poroča, da je imenoval cesar Viljem poveljnika pomožne križarke »Möwe« mejnega grofa Dohna-Schlodiena za svojega krilnega pobočnika.

× × ×

Pred več kot letom dni, 4. marca 1916, se je »Möwe« vrnila s prve, večmesečne korzarske vožnje, potem ko je potopila ali zaplenila 15 parnikov s 57.000 tonami. Seboj je pripeljala 199 ujetnikov in 1 milijon mark. Sedaj je negotovost, ki je vladala vsled ponovnega pojava nemške korzarske križarke v svetovnih morjih, razjasnjena. To ni bila nobena druga, marveč stara »Möwe« in njen poveljnik je bil zopet kapitan grof Nikolaj Dohna-Schlodien.

Posledice potopitve podmorske vojne.

Francoska bojna ladja velikanka »Danton« potopljena.

Berlin, 22. marca. (K. u.) Uradno: Tam, kjer je bila 19. t. m. potopljena francoska bojna ladja velikanka, je potegnil podmorski čoln iz morja zaboj s pismi, temeljem katerih smo doznali, da je bila potopljena francoska vojna ladja »Danton«.

Vesti o potopu »Danton« v Franciji.

Curih, 22. marca. Iz Pariza: Na borzi se je včeraj govorilo o veliki nesreči francoske mornarice na Sredozemskem morju; Govornice so se razširile tudi med prebivalstvom, ki je zvečer v velikih množicah prihajalo pred mornariško ministrstvo in zahtevalo pojasnil, a jih ni dobilo. Mornariška uprava strogo molči.

Potop ameriškega parnika »Healdtona«.

Terschelling, 23. marca. (K. u.) Ameriški parnik »Healdton« je bil 21. t. m. ob 8. uri 21 minut zvečer torpediran pri Doggerbank. Z ladje na morje so izpustili tri čolne. Neka torpedovka je pripeljala en čoln s posadko 8 mož, med njimi je bil en ranjenec. En mož posadke je med potjo umrl. O ostalih čolnih se nič ne ve. Sodijo, da je povodom eksplozije kotla bilo ubitih 14 mož.

LISTEK.

Svetobor.

31

Povest iz konca 11. veka. — Spisal P. Bohinjec. (Dalje.)

»Kako da je ni na Možnici?«

»Dražna bi šla rada za Svetko, pa ji gaštaldo ni dovolil. Dejal je, da mora čakati v Ogleju, dokler se on ne vrne.«

»Čudno to. Ta gaštaldo ima vedno svoje skrivnosti. Dobrovit, pojdi in povej Dražni, naj se pripravi, da odide jutri zjutraj z menoj v Spljet.«

»V Spljet, Presvetli? Tam biva zdaj hrvaški kralj Zvonimir.«

»Tako je, Dobrovit! Gremo tja po važnih opravkih s peharnikom Tadejem na ladji hrvaškega kralja.«

»In kaj poreče gaštaldo?«

»To je moja skrb. Povej palatinu Kocelju, da grem v Spljet in da se najdemo v Jakinu, kamor pridem za drugimi. Tudi moje konje naj žiznec popelje do Jakina. Pri sinodi v Rimu se snidemo, ako ne že v Jakinu.«

Dobrovit je ukrenil vse naročeno.

Krasno jutro se je spenjalo na obzorju in ladja hrvaškega kralja je mirno plula po Jadranskem morju. Veslarji v spodnjem delu ladje so enakomerno dvigali svoja vesla, na krovu pa je sedel oglejski kanonik v baržunastem naslonjaču. Poleg njega je sedel na škriatastem stolu peharnik Ta-

di in na leseni ograji je slonela gospodična Dražna. Smejal se je njen drobn obraz, ko je gledala v oči češkemu knezu, mladost se je tresla na njenih licih in veselje se je bralo na njenih ustnicah.

Dobrovit se je prikazal na krovu in prinesel na cinastem pladniku zrelega sadja.

Dražna se je smejala srce, saj še ni videla sinjega neba nad modrim morjem.

»Kako ti je bilo pri srcu, Dražna, ko te je surovi vitez odnesel izpred naših oči?« povpraša Svetobor deklico, ki je nosila dolg plašč do tal in rokava povita s trakovi.

»Bilo mi je, Prečastni, kakor bi se mi mozeg posušil in kri zvođenila. Sreča je bila velika, da smo se srečali s tvojim svakom. Drugače bi mi bila žalostna majčica! Zderad se je zagnal v Ortenburžana in kakor bi mignil, sem zletela na njegovo sedlo. Prišlo bi bilo do krvavega boja, da se niso sporazumeli. Vialto je odnesel kožo, Ortenburžan pa je šel z nami in maršal ga je dal pretepti do krvi v Ogleju na Puščavnikovem mostu. Zapomnil si bo, kdaj je dekleta ropal.«

»Ali pa ne,« odvrne Svetobor, ki je nosil bronaste oklepe na kolenih in bogato, z biseri in srebrom vtkanu sukno, na glavi pa okroglo kapo, s kožuho vno opasano. »Ako te ne spravimo na prav varen kraj, boš spet žrtev roparjev. Ti Vialti imajo že svoj poseben namen, da tako dreže za tabo.«

»Gospodična, ti ostaneš odslej pri nas. Boš videla, kako je pri nas prijazno,« reče peharnik Tadi, ki je bil napravljen po bizantinski šegi, z zavahanim pokrivalom in z dragocenim plaščem z zlato zaponi.

»Žakaj ne, presvetli, ako je volja mojega in vašega gospoda,« odvrne Dražna in se zavrti na peti, kakor bi se ladja zavrtela.

Dobrovit je prinesel pljunko, Dražna jo prime, stopi na sredo krova in začne prebitati strune. Tadi je bil dober pevec in začel peti:

Što se sjaje rano u prozorje?
Dal' se sjaje sjajna mjesečina?
Dal' se sjaje na iztoku sunce?
Dal' se bjele na Proclmu snjezi?
Dal' se bjele zagorknje vile?

Dražna je hitro ubrala strune za Tadejem in že je spremljala nadaljevanje:

Nije mjesec, moja bračo draga.
Da je mjesec, na netu bi bio:
Da je sunce, na iztoku b' jarkom;
Da su snjezi, davno b' okopnili;
Da su vile, u gori bi bile. —

Severni veter je potegnil, kapitan je raztegnil jadra in veslarji so odpočili. Kakor blisk je bežala ladja proti jugu, rezala valove in se majala sredi planega morja. Popotniki so umolknili in se zavili v svoje plašče, veslarji so spet poprijeli za vesla in le galebi so letali nad površino morja ter prežali na svoj plen.

Že se je pokazalo obrežje, že se je pokazal otok Brač in spljetska luka se je

odprla kraljevi ladji. Dražna se je čudila mnogoštevilnim ladjam, ki so kimalo ob obrežju in pozdravljale došlo ladjo.

Morje je završalo, veslarji so odstavili, most je padel na obrežje in potniki so izstopili.

Ljudje so se spoštljivo umikali kraljevemu peharniku, pozdravljali papeževnega poslanika in se na tihem smejali drobnim deklici v haljasti obleki, stopajoči poleg sivolaslega Dobrovita, ki je bil oblečen kot češki vojak, z močnim oklepom, črnim šlemom, sulico in ščitom.

Med gorami Kozjeka in Mosorja se razteza prijetna dolina, skozi katero teče reka Jader in se zliva v morje. V tej dolini so se kazali ostanki slavne stare Salone, na desno pa mesto Spljet v okrožju nekdanje ogromne palače rimskega cesarja Dioklecijana. V ozadju med obema gorama se vidi starinska utrdba Klis in veže Zagorje s Primorjem. Na rtu proti jugozapadu se je dvigal benediktinski samostan z grobnico hrvaških kraljev, na izlivu reke Jader, na malem otočku pa je kipela proti nebu cerkev Salonske Gospe, se je svital dvorec hrvaškega kralja. Naši potniki so prestopili Gospejni most in so stali pred kraljevim dvorcem. Stirje oklopniki so stali pred stolbo, pred vhodom pa dva strelica, ki sta molče povsila svoja ščita, pozdravivši znanega peharnika in njegovo spremstvo.

(Dalje.)

Ymuiden, 23. marca. (K. u.) Nizozemska brzojavna agencija: Parnik »Java« iz Vlaardingen je izkrcal 13 ponesrečencev ameriškega parnika »Healdtona«, ki je vozil iz Filadelfije v Rotterdam 6000 ton petroleja. Parnik je neki nemški podmorski čoln zažgal s krogli. Med 41 pomorščaki jih je 21 utonilo.

Dve angleški vojni ladji potopljeni.

London, 22. marca. (K. u.) Admirali-teta poroča: Dve vojni ladji, ki sta iskali mine, sta zadeli na minu in se potopili. V enem slučaju nobene žrtve, v drugem je 14 mož utonilo.

Angleška mora varčevati.

Amsterdam, 22. marca. (K. u.) V seji angleške spodnje zbornice dne 14. t. m. je finančni minister Bonar Law v odgovoru na vprašanje poslanca Fabra po resničnem stanju vprašanja živil spominjal na izjave ministrskega predsednika z dne 23. febru- arja, v katerih je ta zbornico in deželo po- zival, naj si predoči, da je v interesu var- nosti naroda brezpogojno potrebno, da se zviša produkcija živil in omeji vporaba najvažnejših hranil do skrajnosti.

Poslanec Faber je vprašal, če se mo- ra prebivalstvo omejiti le glede na sočiv- je, kruh, meso in sladkor, ali če je to po- trebno za vsa živila. Na to je odgovoril Bonar Law: Priznavam, da je položaj tak, da se mora v vsakem oziru varčevati.

Na zborovanju trgovcev z živili v Lon- donu se je ugotovilo, da je za prihodnjih 15 tednov v deželi na razpolago se pol funta krompirja za osebo na teden. Živila so se povprečno podražila za 92 odstot- kov.

Haag, 22. marca. V Glasgou so vpri- zorile ženske burne cestne nemire radi po- manjkanja živil in oderuhov.

Načelnik nemškega admiralnega štaba odlikovan.

Cesar Viljem je podelil načelniku nem- škega admiralnega štaba admiralu Holtzen- dorffu red pour le merite.

Amerika.

Priprave Amerike za vojsko.

Hartford (Connecticut), 21. marca. (Kor. ur.) Reuter: Skoraj vse države ob Atlantiku so že dovolile denar za obrambo proti kakemu napadu. Guverner Holcomb je izjavil, da se mora vojna postavodaja pospešiti. V Connecticutu se nahajajo ljud- je, ki bi v slučaju vojske sovražno nasto- pili. Tudi delavci v municijskih tvornicah bi delali v slučaju vojske sitnosti.

Pariz, 22. marca. »Petit Journal« jav- lja: Wilson je zapovedal naj mobilizirajo 500.000 mož milice. Dalje je nakazal pol milijarde za zgradbo 2000 preganjalcev podmorskih čolnov in za zgradbo 60 pod- morskih čolnov. Pravo o stavkah je pre- klicano.

Popisovanje Američanov v Franciji.

Curih, 22. marca. »Corriere della se- ra« poroča iz Pariza: Ameriški državljani so pozvani, da se morajo vpisati v sezna- me brambnih obvezancev.

Pooblastilo Wilsonu za napoved vojske.

Frankobrod, 22. marca. »Frankf. Ztg.« javlja iz New Yorka: Po ministrskem sve- tu se je poluradno naznanilo, da bo kon- gres takoj sklican, da pooblasti Wilsona napovedati vojsko. Ta izjava naj se pa ne tolmači, da se bo vsled tega sklepa že vojska napovedala, nasprotno: Wilson bi se rad vojni napovedi izognil. Podpirajo ga zdaj tudi pacifisti.

Gerard o vojnih vprašanjih.

Frankobrod, 22. marca. »Frankfurter Zeitung« poroča iz New Yorka: Gerard je izjavil, da bi morali v slučaju vojske re- šiti težavna vprašanja. Internirati bi mo- rali velikansko število Nemcev in rešiti vprašanje o tuji lastnini.

Mehika.

Amsterdam, 22. marca. »Even. News« poročajo iz Mehike, da se bo Carranza v slučaju vojske z Ameriko postavil na stran Nemčije, za kar je že vse pripravljeno. To je glavni vzrok, zakaj si Wilson pridruže odločitev. Carranza je vsa pogajanja odklonil in Wilson hoče sedaj z ostro noto opozoriti na posledice, ki čakajo Mehiko, če podpira sovražnika Unije. V Mehiki so vojne priprave v polnem teku.

Pomorska zveza med Švedsko in Ameriko.

Stockholm, 22. marca. Švedske plo- vne družbe nameravajo uvesti naravnostno zvezo z Ameriko izven zaprtega morja.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 22. marca. Veliki glavni stan: Med Lensom in Arrasom so se po ži- vahnem ognju s topovi razvili boji med po- izvedovalnimi oddelki. V pasu na obeh straneh Somme in Oise so izpadli spopadi prednjih oddelkov ugodno za nas. Pri Chivres in Missy na severnem bregu Aisne smo odbili francoske batalione. Ogenj na

sovražne jarke na levem bregu Moze je zadržal napad, ki so ga pripravljali. Naši naskakovalni oddelki so s sunki v franco- ske črte ob prekopu Aisne-Marne, sever- novzhodno Verduna, pri St. Michielu in na zahodnem slemenu Vogeov v dolini Plai- ne ujeli 40 mož. Sestrelili smo 3 sovražna letala. Letalo, ki ga je bil vodil princ Fri- derik Karel Pruski, se s poleta nad sovra- žnimi črtami med Arrasom in Peronne ni vrnilo.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 22. marca zvečer. (K. u.) — Uradno:

Izvemši malih bojev med Somme in Aisne nobenih posebnih dogodkov.

Francosko uradno poročilo.

20. marca ob 11. uri ponoči. Od Som- me do Aisne so naše čete izkristile novi uspeh in zasedle zopet osvojeno ozemlje severno od Somme. Naša kavalerija je prodrla do Roupay, 7 km jugozapadno od St. Quentin, kjer je prepodila nemške pa- trulje jezdecev. Severovzhodno od Chau- my je naša pehota zasedla Tergnier in prekoračila tekem dneva prekop Saint- Quentin.

21. marca ob 3. popoldne. Na cesti Ham—St. Quentin spopadi med našo ko- njenico in sovražnimi oddelki. Vzhodno od Hama so naše čete včeraj s sijajnim napa- dom vzele grad Savrinis in vas Jussy. Južno od Chauny imamo zasedeno sploš- no črto Ailette. Vse dosežene postojanke močno utrjujemo. Severno in severovzhod- no od Soissona smo ponoči prodirali desno in levo od ceste v Laon in vzeli okoli 10 novih vasi. Na desnem bregu Moze smo vdrli severno od sela Chambrette v nem- ške jarke, našli smo veliko sovražnih trupel.

Ob 11. uri ponoči. Severno od Hama je položaj neizpremenjen. Naše lahke čete so med Roupay in St. Quentinom ostale v stiku s sovražnikom. Vzhodno od Hama smo na dveh mestih izsilili prehod čez pre- kop Somme. Sovražnika smo potisnili do vasi Plastres in Montescourt. Večina vasi pred našimi črtami okoli St. Quentin gori. Pri Soissonu smo znatno napredovali. Sko- ro vse osvojene vasi so popolnoma poru- šene.

Angleško uradno poročilo.

London, 21. marca. Kljub manj ugod- nemu vremenu smo danes zopet znatno napredovali. Očistili smo od sovražnika nadaljnih 14 vasi. Naše čete so sedaj v splošnem prekoračile črto Ganzey—Estrees- en-Chaussée — Nurlu — Veku — Saint- Leger.

London, 22. marca. Jugovzhodno in vzhodno od Peronne so naše čete zadnjih 24 ur hitro prodirale in dosegle točke okoli 10 milj vzhodno od Somme. Zasedli smo v tem kraju nadaljnih 40 vasi. Med Nurlu in Arrasom se je pričel sovražnik ponekod ustavljati, pa smo ga povsod pregnali iz njegovih postojank. Prodiranje se vrši dalje.

Na zahodnem bojišču

se, kakor pišejo dunajski vojaški kritiki, ni posrečilo Angležem in Francozom, da bi prebili varnostne oddelke pred novimi nemškimi postojankami. Spopadi se vrše še vedno na predpolju nemških postojank. Napadalcu morajo premagati velike ovire, ker večinoma angleške čete niso izurjene za boj v sedanji obliki. Angleška pehota ni v nikakem oziru kos svoji nalogi, ker je ravno toliko izurjena, da jo morejo rabiti v stoječi vojski, a popolnoma je odpove- dala v sedanji premikalni vojski, dasi se izvaja v najpreprostejši obliki. Čete pogre- šajo izurjenih vodnikov. Neko nemško pol- uradno poročilo je te dni beležilo, da so blodili angleški oddelki sem in tja brez smotra na neznanem jim ozemlju, kar ka- že, da angleške čete taktično niso sposob- ne. Ti pojavi nam dokazujejo, kako je po- trebno temeljito vojaško šolanje že v mir- nih časih in kako pomoten je nazor, na- slanjajoč se na pojave stoječe vojske, da bo v bodoče zadoščalo večtedensko urje- nje za armado, ki bo v vojski kos vsem nalogam. Teorija o nadomestitvi stalne vojske z milico se zdaj krvavo odklanja. Francozi, ki razpolagajo s starejšimi, v mirnih časih izurjenimi nižjimi in višjimi poveljniki in ki vojske ne smatrajo za šport, so bolj kos novemu položaju kakor Angleži.

Nova razvrstitev francoske armade.

Curih, 22. marca. »Corriere della se- ra« poroča iz Pariza: Sedanji dogodki uva- jajo najbrže odločilno bitko. V podrtih zo- pet zasedenih mestih in krajih iznova raz- vrstujejo francosko armado.

Bapaume in Peronne porušena.

Berlin, 22. marca. »Lokalanzeiger« po- roča iz Genfa: Iz Pariza se dodatno poro- ča, da so Nemci Bapaume in Peronne sko- raj popolnoma podrli. Angleške in franco- ske prednje čete so se sestale v popolno- ma požganem Nesle.

Francoski parlament.

Pariz, 22. marca. (Kor. ur.) »Agence Havas«: V senatu je predsednik Dubost

častital Rusiji, da je dobila ustavno vlado, s čemur je napravljena nova vez med Ru- sijo in Francijo. Minister Viviani se je v imenu vlade pridružil besedam Dubosta in nato prebral vladno izjavo, nakar je bila seja zaključena.

V zbornici je predsednik Deschanel podal podobno izjavo. Oba govora sta bila z velikim odobravanjem sprejeta.

Pariz, 22. marca. (Kor. ur.) »Agence Havas«: Zbornica je v navzočnosti 440 po- slancev soglasno izrazila vladi zaupnico.

Ministrstvo in vrhovno poveljstvo.

Genf, 22. marca. (Kor. urad.) Izjava francoske vlade pred zbornico pravi o raz- merju ministrstva do vrhovnega poveljstva še sledeče: Vlada odloča vse, kar tiče or- ganizacije in preskrbe armad. Ona je po- treben organ, da zagotovi popolno soglas- je v skupnem sodelovanju zavezniških ar- mad, vendar pa prepušča od nje imeno- vanim poveljnikom popolno prostost glede na načrte, pripravo in vodstvo operacij.

Lahi se zopet gibljejo.

Goriško, dne 21. marca.

Lahi so začeli pred Gorico zopet go- stejše bruhatj iz svojih topovskih žrel. Včeraj je padlo 12 težkih laških granat v Rihenberg. Škode niso napravile nobene. Nocojšnjo noč so grmeli topovi. Na bojni črti je bilo vse razžarjeno od svetilnih ra- ket in žarometov.

Včeraj so naši sestrelili prav blizu bojne črte neko laško letalo, ki je padlo na naša tla.

Topovi grme v presledkih tudi danes.

Italijansko uradno poročilo.

21. marca. Na tridentinski fronti je bilo delovanje artiljerije še intenzivnejše. Na Costabelli (dolina Pellegrino—Avisio) je sovražnik po intenzivnem obstreljevan- ju s krogli, ki vsebujejo zadušljive pli- ne, napadel naše prednje postojanke; bil je z občutnimi izgubami odbit. Na Julijski fronti velike akcije obojestranskih artilje- rij in ofenzivno delovanje naših patrulj. Dve patrulji so sovražne črte vzhodno od Šobra (pri Gorici) napadle in jih porušili. Od našega ognja zadeto sovražno letalo je padlo na tla pri Lokvici. Oba letalca sta ubita.

Italijani napovedujejo našo ofenzivo.

Lužano, 22. marca. Italijanski dnev- niki razpravljajo v zvezi z nemškim umi- kanjem v Franciji o verjetnosti velike nemško - avstrijske ofenzive proti Italiji. »Tribuna« opozarja zaveznike, naj skrb- pravočasno za skupno rezervno armado. General E. de Rossi piše v »Corriere della sera«: Pripravljajo se iznova strašen obupen napad proti našim četam. Vsak to čuti. Sovražnik to sam napoveduje, da bi nas prestrašil. Izjavlja, da bodo z Brennerja in iz prelaza Reschen prikoralake tudi nem- ške čete, da nas napadejo. Kakor Srbijo in Črnogoro bo nemški škorenj potepal Italijo. E. de Rossi ugiba dalje, kje da bodo najbrže napadli in hvali poveljnika proti- italijanske armade Conrada pl. Hötendorf. Po njegovi sodbi bo sovražnik napredoval proti Bresciji. Konča: Naše vrhovno po- veljstvo je gotovo vse premislilo in pre- skrbelo potrebno; dežela je lahko mirna. Sovražnik ne bo uspel, če bodo naše čete na bojišču trdno stale in če bodo držav- ljani za bojno črto ostali srčni.

Protivojne demonstracije v Italiji.

Lužano, 22. marca. Poroča se, da se niso samo v Milanu, marveč tudi v drugih gornjeitalijanskih mestih vršili resni nemi- ri. Gibanje se je povsod pričelo s stradal- nimi revoltami, vendar so potem sledile protivojne in pogosto tudi protidinastične demonstracije z največjo silovitostjo, na- dalje sabotaža, s katero hočejo preprečiti nadaljevanje vojske.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 22. marca. Uradno: Naši oddelki so pri Berezini prodrli do v drugo črto Rusov. Vrnili so se z enim uje- tim častnikom, 220 vojaki, 2 revolverskima topoma, s 6 strojnimi puškami in s 14 me- talci min. Sunki sovražnih preganjalnih po- veljstev so se povsod izjalovili, kjer so jih poizkusili.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 22. marca. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Pri Berezini vzhodno Lide so vdrli na- ši naskakovalni oddelki v širini 4 km čez prednje ruske jarke do druge postojanke; ponoči so uničili obrambne naprave in so se vrnili z 22. ujejniki, 2 revolverskima to- poma, 6 strojnimi puškami in s 14 metalci min.

Na bojni črti gen. polkovnika nadvoj- voda Jožca in pri vojni skupini maršala pl. Mackensena so se boji zopet poživali. pl. Ludendorff.

Na južnem Balkanu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 22. marca. Veliki glavni stan: Višine, ki so jih bile naše čete 20. t. m. pridobile severno Bitolja, so Francozi na- padli včeraj močno, a brez uspeha. Ravno tako ni uspel slab sunek v jezerski ožini. Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 21. marca. Uradno: Pri Črve- nisteni, vzhodno od Prespanskega jezera, in pri Trnovi (zahodno od Bitolja) smo s krvavimi izgubami za sovražnika odbili dva napada, ki ju je pripravil s silnim streljanjem artiljerije. Severno od Bitolja je sovražnik po daljši pripravi s sipajočim ognjem skušal preiti k napadu, pa je bil z našim ognjem takoj ustavljen. V tem od- seku se je popoldne nemškim in bolgar- skim četam s protinapadom, ki ga je pod- piral mogočen artiljerijski ogenj, posrečilo preprečiti Francoze iz izgubljenih jarkov. Vse napade Francozov smo odbili in za- plenili 12 strojnih pušk ter ujeli 28 mož.

V ovinku Črne je sovražnik večkrat otvoril sipajoč ogenj vzhodno od Črne. Po- skuse dveh sovražnih stotnij, da bi na- predovali pri Burdimircih, smo z ognjem preprečili.

TURSKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 22. marca. Glavni stan po- roča: Na makedonski fronti so se naše čete, ki operirajo med Prespanskim in Ohridskim jezerom, zelo uspešno udeleži- le operacij, med katerimi so bili odbiti silni sovražni napadi med obema jezero- ma. Napadi vstavev jugozapadno od Me- dine so bili odbiti.

Bolgarsko vojno posojilo.

Sofija. Sobranje je z veliko večino sklenilo, da sme vlada najeti 500milijonsko vojno posojilo.

Turčija v vojski.

TURSKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 22. marca. Glavni stan po- roča: Rusko konjenico, ki je na perzijskem ozemlju napadla, smo z znatnimi izgubami odbili. Enako je bil krvavo odbit napad ruske konjenice pri Vanu; ujeli smo 1 čast- nika in 11 mož.

Needina Rusija.

Dunajska sodba o položaju v Rusiji.

»N. Fr. Pr.« opozarja na neslogo med revolucionarji. Socialisti najostreje zahte- vajo mirovna pogajanja. V Petrogradu pričakuje delavsko protirevolucijo. Tudi privrženci stare vlade groze dumi. Veliki knezi, katere so vse odstranili, imajo go- tovo veliko pristašev. Nikolaj Nikolajevič je pričakoval, da bo prišel z revolucijo na vrh, a ga niso imenovali za vrhovnega po- veljnika. Delal bo s svojimi pristaši v ar- madji proti dumi. Zdvih strani je ogrožena duma in vladajoča vojna stranka kadetov: s strani revolucionarjev in s strani arma- de in činovnikov. Nova vlada pridno zapi- ra svoje nasprotnike. Zaprl so višjega pro- kuratorja sv. sinoda Rajeva, generala Ren- nenkampfa, voditelja črnih stotin Dubro- vina in tudi bivšega vojnega ministra Ko- kovceva. Nevarnost za dumo je velika, vojna moč se more v takih okolinostih le znižati.

Rusija prepuščena — slučaju.

»Wiener Allgemeine Zeitung« pravi med drugim o položaju v Rusiji: Oficielno in nasproti inozemstvu zapovedujeta danes Rusiji Rodzianko in Miljukov; načelujeta civilni upravi, izvršujeta vrhovno povelj- stvo nad armado in mornarico. V resnici ne vladajo danes v Rusiji dejstva, slučajni in — usoda. Usoda, ki lahko še vse pri- nese, le enega ne: da bi se v doglednem času vrnila mir in red... Ne ve se niti, ali je Rusija danes carstvo ali ljudovlada... V sedanjih okolinostih je vse mogoče: nove revolucije in protirevolucije, hiter padec sedanje vlade in nenaden nastop novih mo- gotcev, obnovitev prejšnjih razmer ali raz- glasitev republike. Zmešnjava je vedno večja.

Oklic ruske socialistične stranke.

Stockholm, 22. marca. Neki oklic so- cialističnih revolucionarjev najostreje na- pada začasno vlado. Med drugim izjavja: Delavci! Vi ste izbojevali preobrat v Ru- siji, Vaša kri se je prelivala v rekah, da bi se zatiranci naroda umorili in zaprli. Zdaj ste zopet ogoljufani! Kruh, svoboda in mir zahtevate! Kruha imate zdaj manj kot prej. Mir se je oddaljil, svoboda temelji na ne- zagotovljenih obljubah. Delavci! Ne ve- rujte obljubam meščanstva, ki hoče z Va- šo krvjo izvojevano zmago izrabiti zase. Delavci! Lahko zagospodujete Rusiji. V Vaših rokah so najvažnejši obrti armade v celi državi. Ne dopustite se pregovoriti z obljubami; pripravljene bodite na pove- lje delavskega odbora v bodočih dneh. Za- htevamo, naj se takoj uvede mirovna no-

gajanja, ki naj se pod nadzorstvom delavstva najhitreje izvedejo; na to naj se takoj uresniči socialističen program in naj se odcepijo vsi, ki pripadajo tujim plemem, od ruske države. Ta razglas je bil izdan v Tavrijski palači.

Stockholm, 22. marca. Skupni odbor delavcev in vojakov nadzoruje strogo začasno vlado. Sklenil je, da se bo delo v tvornicah takoj ustavilo, če vlada ne bo zasledovala revolucijskega programa.

Začasna vlada suverena.

Petrograd, 22. marca. Ker se je odpoval veliki knez Mihael, so pooblastili začasno vlado z vladarsko oblastjo.

Sporazum občuje z začasno rusko vlado.

Amsterdam, 22. marca. (K. u.) Petrogradski dopisnik »Timesa« je brzojavil v ponedeljek iz Petrograda: Zunanji minister Miljukov je danes veleposlanike in poslanike uradno obvestil, da se je car odpovedal in da je prevzela posle začasna vlada. Rekel je, da upa na podporo zveznih dežel v ojačenje zveze med Rusijo in njenimi zavezniki. Buchanan je odgovoril, da ga veseli, ker more pričeti z Miljukovom osebni stik. Medsebojne izjave se morajo smatrati za priznanje vlade de facto, a ne de jure. Odbor delavcev in vojakov je sklenil, da se prične v Petrogradu jutri zopet delati. V moskovskih tvornicah se že dela. Na stotine odposlancev čet potuje v Petrograd, ker se hočejo udeležiti posvetovanj odbora zapnikov delavcev in vojakov.

Sporazum dela, da bi postal Nikolaj Nikolajevič ruski car.

Genf. Pariški listi poročajo iz Petrograda: Armadni krogi in visoka duhovščina žele, naj bi proglasili velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča za carja. Veliko poslancev je tudi zanj, a zelo vplivno najskrajnejše levo krilo je načelno protidinstično in nasprotuje posebno Nikolaju Nikolajeviču, ker se boji njegove diktatorske navade, ki bi se prej ali slej pokazala. Diplomacija sporazuma dela na to, da bi se vgladila nasprotstva. »Journal de Geneve« potrjuje, da bi začasna vlada Nikolaja Nikolajeviča rada proglasila za carja.

Nikolaj Nikolajevič o položaju.

Stockholm, 22. marca. Iz Petrograda: Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je izjavil v Tiflisu časnikarjem, da je povratek v stare razmere nemogoč. Reakcije ne bo nikdar dopustil in trdno zaupa v zmagajočo pod pogojem notranjega miru. Neobhodno je potrebno splošno zaupanje. Vlada brez podpore celega naroda ne bo mogla anarhije zabraniti.

Morilci Razputina se vrnejo v Petrograd.

Kodanj, 23. marca. Preko Haparande se poroča iz Rusije, da se smejo vrniti v Petrograd Razputinovi morilci knez Jusupov, veliki knez Dimitrij Pavlovič in drugi.

Prosta vožnja političnim zločincem in olajšanje popotnih predpisov.

Petrograd, 23. marca. (K. u.) Petrogradska brzojavna agentura: Glede na težaven materialen položaj je sklenil ministrski svet, da se dovoli po pomiloščenju političnim jetnikom prosta vožnja na železnicah. Ministrski svet je pooblastil zunanjega ministra, naj se dovoli izseljencem, ki se hočejo vrniti iz tujine v Rusijo, denarna podpora. Ministrski svet je obenem naročil obmejnim oblastem, naj radi izkaznic ne delajo sitnosti.

Za razdelitev veleposestva.

Stockholm, 22. marca. Socialistični delavski odbor širi oklic, ki obeta narodu razdelitev veleposestva. V Petrogradu se boje protirevolucije stranke velikih knezov, ki se naslanja na znatne dele armade in uradništva. Petrogradska začasna vlada je zapovedala, naj popišejo premoženje vseh carskih gradov in posestev. Po ljudskem štetju bodo vse Romanoviče izgnali iz Rusije. Odbor dume je pooblastil ministrstvo, naj odstavi vse armadne poveljnike, ki niso izvedli brezpogojnega priznanja začasni vladi. Načelnik generalnega štaba Aleksejev in vojni minister Gučkov sta se posvetovala, ker je Aleksejev nujno zahteval novo organizacijo vojaških okrajev, ker je zašla armada v težko zagato. Na vprašanja generalnega štaba ni odgovorila nobena uprava vojaških okrajev. Najbrže so pobegnili vsi načelniki in vojaški uradniki vojaških okrajev. V Vladivostoku je upor.

Pogromi v Rusiji proti častnikom in orožnikom.

Stockholm, 23. marca. (K. u.) Vedno bolj se množe poročila, ki dokazujejo, da je največ žrtev ruske revolucije med policijo in častniki. »Stockholms Tidningen« poroča iz Haparande, da so v Uleaborgu in v Torneji vlake, ki so se pripeljali do švedske meje, preiskavali, če se ne vozijo visoki častniki z njimi. V Uleaborgu so prijeli včeraj 6 častnikov in enega polkovnika. V Torneji so izveli načelnika mejne straže izpod klopi nekega železniškega voza. Odvedli so ga v zapor, dalje so prijeli še 4 častnike, Finski list »Dagenspress« poroča,

da so v Kronstadtu umorili, še prej ko so prišli delegati dume, iz rusko-japonske vojske znanega admirala Vieren. Tudi iz Petrograda došli popotniki pričajo, da je besnel narod posebno proti orožnikom in častnikom.

General Evert se pridružil začasni vladi.

Bern, 22. marca. (K. u.) Lyonski listi poročajo, da se je pridružil general Evert začasni vladi.

Uradniki in vojak odvezani prisege carju.

Genf, 22. marca. »Echo de Paris« poroča iz Petrograda: Na zahtevo začasne vlade je car Nikolaj z lastnoročnim pismom odvezal uradnike in vojske njih prisege.

Največji preiskovalni zapor v Petrogradu zgorel.

Stockholm, 22. marca. Največji preiskovalni zapor v Petrogradu so včeraj ljudje zažgali. Zapri so pl. Rosena, ki je bil določen za gubernatorja.

Sevastopolj v rokah upornikov.

Stockholm, 22. marca. Tudi trdnjava Sevastopolj je že v oblasti upornikov.

Pogreb petrogradskih žrtev.

Stockholm, 22. marca. Žrtve upora bodo 23. t. m. slovesno pokopali. 23. marec bo proglašen za narodni praznik v Rusiji. Žrtve petrogradskega upora bodo pokopali pred zimsko palačo in jim bodo postavili spomenik.

Tverski gubernator umorjen.

Stockholm, 22. marca. Uradno se poroča, da je bil med nemiri v Tveru umorjen gubernator Buenting.

Veliki knezi med seboj.

Stockholm, 22. marca. Veliki knez Mihael Aleksandrovič je izjavil, da prevzame regentstvo le, če se osredotoči vsa oblast v njegovih rokah. Trpeti zato ne more, da bi se z imenovanjem velikega kneza Nikolaja za poveljnika armade cepila oblast diktatorja.

Prvi brezkrušni dnevi v Rusiji.

Kodanj, 22. marca. Mesto Orel je prvo v Rusiji uvedlo brezkrušna dneva ob torških in ob petkih.

Zakaj so carja aretirali.

Kodanj, 22. marca. Carja, carico in carjeviča so zaprli, ker so to zahtevali socialistični delavski zastopniki, dasi je ugovarjal angleški veleposlanik z ozirom na carjevo sorodstvo z angleškim dvorom. Prvotno so nameravali carja internirati v Livadiji, kjer bi bival popolnoma prosto. Socialisti so se pa bali njegovega mogočnega vpliva na armado in so izsilili, da so carja aretirali in zaprli v Carskem selu. Tudi ostale velike kneze bodo zaprli. Carja nazivajo listi zdaj le Nikolaja Romanov. Splošno se sodi, da se bo car preselil v Kodanj.

Nikolaj Romanov.

Kodanj, 22. marca. Iz Petrograda se poroča: Car si je nadel ime Nikolaj Romanov.

Razširjene pravice Finske. — Pospesena razprava proti Suhomlinovu.

Amsterdam, 22. marca. (K. u.) »Allgemein Handelsblatt« poroča 21. t. m. iz Petrograda: Oklic, s katerim se je potrdila ustava Finski, obeta tudi, da se bodo pravice finskega deželnege zbora razširile. List dalje poroča, da je ministrski svet pravosodnemu ministru Kerenskemu naročil, naj pospeši sodno razpravo proti bivšemu vojnemu ministru Suhomlinovu, ki je osumljen veleizdaje.

Kijev carju zvest.

Stockholm, 23. marca. Metropolit Vladimir v Kijevu je priredil 19. marca veliko procesijo za carja Nikolaja. Do 40.000 ljudi se jo je udeležilo. Blizu grada Lavra so napadli procesijo revolucionarji in vojski. Število žrtev je veliko, a carjevi pristaši so vzdržali. Zvečer je prestopil k vstašem znaten del posadke; zopet so se spopadli. Boj se še bije. V Kijevu stavka 60.000 delavcev.

Vojaški nemiri v Moldavi.

Kodanj, 22. marca. Vojaki v Moldavi so se uprli pred vsem za to, ker so izostala živila. Nemirov se je udeležilo 40.000 vojakov. Veliko častnikov čerkeskih polkov so umorili.

Lakota v jugozahodni Rusiji.

Kristianija, 22. marca. V gubernijah Volinija in Besarabija je nastala lakota. Veliko ljudi je umrlo. V Žitomiru, Novgorodu, Volinskem, Watrogu in Lucku je že štiri dni upor radi lakote. Poveljnik v Lucku je zapovedal umrtiti vojake, ki niso hoteli na ljudi streljati.

Delavci nastopajo za mir.

Stockholm, 22. marca. Ruska delavska stranka se je popolnoma ločila od revolucionarjev in je uvedla samostojno koroake, da se sklene mir.

Kmetje za carja.

»Vossische Zeitung« poroča o pričetku velikih agrarnih nemirov. V vaseh okrajev

Saratov, Volsk in Sisran širijo oklice, da je car ujetnik »gospodov in trgovcev«. Car da je za mir, proti miru so pa častniki. Na tisoče kmetov je privrelo v Sisran, kjer so se jim pridružili vojaki 179. polka ter pomorili svoje častnike. V okrajih Borisoglebsk, Lipak in Jelec so kmetje pod geslom: »Zemlja je kmetova« zažgali graščine in več veleposestnikov umorili. Guverner v Voronežu je zahteval, da ulanci 16. polka nastopijo proti kmetom, ulanci so se pa uprli, umorili 6 častnikov in namestujočega poveljnika 7. divizije, guvernerja pa ranili. »Čistorusi« in njihove zveze živahno agitirajo med kmeti, češ, da so peterburško revolucijo povzročili judje, da so židje carja ujeli in da židje hočejo napraviti v Rusiji židovsko gospodstvo. Načelnik zveze patrijarh Dubrovin poziva kmete na protirevolucijo in jih roti, naj organom nove vlade ne izročajo živil.

Wilson o ruski revoluciji.

Bern, 22. marca. (Kor. ur.) Iz Washingtona se poroča: Predsednik Wilson sodi, da bo ruska revolucija pospešila možnost mirovne lige.

Razna poročila.

Briand napoveduje Ribotu boj.

Bern, 23. marca. (K. u.) Francoski listi poročajo: Briand je izjavil liberalnim poslancem levice, da bo v danem trenutku izpodkopal Ribotov ugled. Podpirali ga bodo listi »Figaro«, »Matin«, »Petit Parisien«, »Liberte« in »Intransigeant«, s katerimi je v zvezi. Stori bo vse, da se zopet polasti oblasti.

Angleška sodba o umikanju Nemcev.

London, 23. marca. (K. u.) »Times« svare v uvodniku proti prevelikemu navdušenju, ker zavezniki v zahodni bojni črti napredujejo. Razveseljivo je sicer, ker so pridobili toliko francoskega ozemlja, a priznati pa se le mora, da se je Nemcem njih umikanje do zdaj precej dobro posrečilo. Nemci so izgubili le malo moč in nobenih topov.

Dnevne novice.

— **Revizor »Zadružne zveze« g. Vinko Kramaršič umrl.** V bolnišnici v Kandiji pri Novem mestu je umrl 22. t. m. g. Vinko Kramaršič, revizor »Zadružne zveze v 44. letu starosti. Bil je zelo vesten uradnik, dober družabnik, priljubljen vsled svojega pristnega dolenskega humorja in vseh krogih. Pred leti je služil kot uradnik v papirnici rajnega g. Krisperja v Radečah. Blag mu spomin, prizadeti družini pa naše sožalje.

Podmaršal Lipočak, rodom Hrvat, je imenovan od cesarja za divizionerja 42. hrvatske divizije, ter bo v kratkem prevzel poveljstvo na bojišču.

Odlikovanja. Viteški križec Franc Josipovega reda z vojno dekoracijo je dobil črnovojniški nadporočnik Ignacij Kotnik, pri nekem armadnem poveljstvu. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči sta dobila nadporočnik 78. pp. Ciril Tavčar in poročnik 17. pp. Oton Pretner. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil stotnik 53. pp. Pavel Pajk. — Najvišje pohvalno priznanje z meči so dobili: nadporočnik 97. pp. Viljem Oražem, poročnika 17. pp. Vinko Jalen in Danijel Nachmias in poročnik 87. pp. Edvin Palme. — Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil poročnik 3. tren. div. Bogomir Meglič. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil desetnik 17. pp. Vovk Franc. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: kadet Hütter, Alojzij in pešec Markovič Martin, oba pri 17. pp. in častniški sluga 17. pp. Hnidy Mihael. — V drugi je dobil bronasto hrabrostno svetinjo pešec 17. pp. Sosič Simon. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: desetnik Pokovec Josip, poddesetnik Finžgar Josip, pešci Puhar Ivan, Jankovič Ivan, Marinič Alojzij, Petrušič Štefan, Milek Matija, Drobnik Alojzij in Bernik Ludvik, vsi pri 17. pp.

— **Smrtna kosa.** V Mariboru je umrl v 57. letu svoje starosti vpokojeni župnik v Selah č. g. Jožef Pernat. — V Pragi je umrl igralec tamošnjega češ. narod. gledališča Oton Boleška. — V Slov. Bistrici je umrl krojaški mojster Franc Rumež. — **Smrt pod snežnim plazom.** »Karnisch Julische Kriegszeitung« poroča, da je 7. marca na koroški bojni črti smrtno zasul snežni plaz generalnega majorja Jožefa barona Henneberga.

— **Vojna odlikovanja na državni železnici, ravnateljstvo Trst.** Prejeli so: Viteški križec Franc Jožefovega reda z vojno dekoracijo: želez. svetnik Alfred Zwilling, obratni urad Trst; naslovni želez. nadsvetnik Anton Stojan, obratno vodstvo Gruž; želez. svetnik Alojzij Prelec, obratno vodstvo Split; želez. svetnik Anton Trpotec, vodstvo kurilnice Ljubljana. — Zlati zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje: Revident Rudolf Mervič, obratni urad Gorica; asistent Fr. Smerdu, obratni urad Jesenice; asistent Vladimir

Kapus pl. Pichelstein, obratni urad Trst; nadrevident Ivan Presker, obratni urad Ljubljana. — Zlati zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje: Honor. uradnik Richard Piekarski, ravnateljstvo, III. odd.; strojni komisar Gustav Steinbeck, vodstvo kurilnice Ljubljana; revident Salvator Buttoraz, postajni urad Knin; revident Edvard Dovžar, obratni urad Jesenice; adjunkt Matevž Brce, postajni urad Podbrdo; adjunkt Karel Kovač, obratni urad Jesenice; asistent Anton Mosecovič, postajni urad Split. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje: pisarniški eksp. Jožef Flaschberger, obratni urad Gorica; premikalni paznik Franc Pretnar, nadpremikovalec Fran Soklič, ogibni kontrolor Jurij Zvašnik, skladišni sluga Karel Pirc, premikovalec Roman Kürbisch, pomožni postajni paznik Jožef Glantschnig, postajni delavec Matija Flucher, skladišna delavca Jožef Pavšič in Ivan Perko, vsi na goriškem kolodvoru. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje: Vratar Jožef Dostal, obratni urad Gorica.

Roparski napad v Mariboru. 21. t. m. zvečer je prišel v vojnoskrbstveno prodajalno Scheidbach v Mariboru neki človek v naredniški obleki in rekel prodajalki, da bi rad kupil za 500 K vojnih znakov; prišel bo ponje naslednji večer. Naslednji večer je res prišel, a to pot je imel plave brke, dočim je imel prejšnji večer črne. Po par besedah je zabodel prodajalki nož v prsi, ji ukradel 500 K gotovine in zbežal. Prodajalko so našli ležečo v krvi, vendar rana ni smrtonovarna. Sumijo, da je bil napadalec vojaški ubežnik Fras, ki večkrat nastopa preoblečen v razne uniforme.

— **Iz italijanskega ujetništva** so se vrnili dne 12. t. m. v Linc sledeči invalidi: kadetni aspirant Albin Smole, 27. dom. pp.; pešec Franc Bec, 17. pp.; pešec Josip Vehetič, 47. pp.; pešec Mate Kosez, 27. pp.; pešec Alojzij Terček, 87. pp.; pešec Karel Jazbinšek, 87. pp.; pešec Josip Leskovšek, 87. pp.; pešec Valentin Struk, 37. pp.; pešec Josip Žerjav, 97. pp.; pešec Peter März, 17. pp.; pešec Franc Mak, 27. pp.; pešec Mihael Klobučnik, 17. pp.

Ljubljanske novice.

lj Odlikovan je bil z bronasto hrabrostno svetinjo in povišan za praporčaka enoletni prostovoljec Vinko Ravnikar, gojonec ljubljanskega učiteljskega.

lj Poklic podpolkovnika Ivana Meistra v vojno ministrstvo. Tudi v našem mestu dobro znani in spoštovani načelnik vojno-prometnega vodstva v ... g. podpolkovnik Ivan Meister je vpoklican v vojno ministrstvo.

Primorske novice.

Smrt vojaka. Kristijan Šinigoj v epidemnem oddelku dežel. bolnice v Gradcu piše, da je za hudo boleznijo umrl njegov brat Avgust Šinigoj, ki se je nazadnje nahajal v rez. bolnici v Rottenmannu.

Umrli je pri Sv. Ivanu pri Trstu g. Anton Urban Hvala.

Smrtna kosa. V Dobravljah na Vipavskem je umrl znani gostilničar in trgovec Ivan Jerkič, p. d. Kos.

Zaplenjeno imetje. Tržaško deželno sodišče je izreklo zaplembo imetja naslednjih oseb: Josip Trpin, rojen leta 1887, v Krminu, samski, kmetovalec; Luka Miškovič, rojen leta 1884, v Premanturi pri Puli, kočijaž, oba topničarja c. in kr. poljske topniške baterije III., ker sta utemeljeno osumljena, da sta zagrešila zločin uboga k sovražniku; Jakob Urizzi, rojen leta 1875, v Visco v tržaškem okraju, pristojen v Trst, oženjen, uslužbenec tržaške plinarne, sedaj vojni ujetnik v Rusiji, ker obstoji proti njemu utemeljen sum, da je zagrešil zločin veleizdaje, oz. zločin proti vojni sili države.

Gospodarske beležke.

Za veliko noč dobe Zagrebčani 50% pšenične in 50% koruzne moke.

Trboveljska premožna družba zviša svojo glavnico od 4'4 na 24 milijonov. Letos je izplačala 6% dividendo.

V Nemčiji manj moke. »Berl. Tagblatt« javlja, da bodo v Nemčiji odslej dajali samo eno četrtino doseadanje množine moke, zato pa več mesa in krompirja.

— Pšenica v mrljških krstah. V Loki pri Zidanem mostu je umrl te dni občinski revež. Šli so v mrtvašnico, kjer so pripravljene priproste krste za take mrljče. Ko so krsto odprli, so našli v njej do vrha polno — pšenice. Pogledali so nato še v ostali dve krsti in tudi v njih našli polno pšenice. Očividno je bil tu nekdo skril dragoceni pridelek iz strahu pred žitno komisijo.

Par volov za 9840 K. Iz Pečuhe se poroča, da je kupil neki tamošnji trgovec par volov za 9840 K. Istih par volov je veljal leta 1913. 1340 K.

Izkaznice za tobak uvedejo te dni v Trstu.

— Oproščanje črnovojnikov za izdelavo lesa in čreša. Prošnje gozdnih lastnikov za oprostitev vojnih obvezancev radi izdelave lesa in strojilne kože, oziroma čreša je letos obnem za obojno izdelavo enako sestaviti in jih vložiti pri poljedelskem ministristvu, ne kakor lani pri c. in kr. vojnem min. Pri vlaganju vseh teh prošelj je tako ravnati: 1. Obrazci za oprostilne prošnje so izšli v založbi c. in kr. vojnega ministristva in se dobivajo pri njem in pri vseh c. kr. okrajnih glavarstvih po 3 K izvod. Prošnje, ki niso spisane na takem uradno predpisanem obrazcu, se ne upoštevajo. Na teh obrazcih je navesti in vsakem ločene osebe, ki pripadejo: a) c. in kr. vojski, b) c. kr. deželni brambi in c. kr. črni vojski, c) kr. ogr. dež. brambi in kr. ogrski črni vojski. Prošnje morajo biti kolkovane s kolkom za 2 K in vsaka priloga s kolkom za 50 vin. 2. Razkaz na tretji strani plašča je izpolniti resnično in popolnoma. Po vsej vesti je navesti množino kož in lesa, ki se namerava napraviti in bi se res napravila z oprostivjo vseh predlaganih opravnikov in delavnih moči. Rabbiti delavce in opravnike, ki so oproščeni za pridelovanje lesa in čreša v druge namene, ni dopustno. 3. Osebe rojstnih letnikov 1893 do vštetelega 1899 se oprostje le, če je bila njih nesposobnost za službo na fronti že doznana. Oprostitev takih vojakov, ki so v obsežju armade na bojišču ali ki so odkazani v obrate, kateri delajo za armado, se ne more dovoliti in zato se tudi ne predlaža. 4. Časa, do katerega se naj dolična oseba oprostji, ni povedati v prošnji. To se določi na podstavi navedenih podatkov. 5. Oprostilne prošnje je predložiti okrajnemu glavarstvu v potrditev (vidiranje) in jih potem najkasneje do 10. aprila t. l. naravnost poslati c. kr. poljedelskemu ministristvu na Dunaju.

Oprostitev črni vojni podvrženih delavcev, voznikov in nameščencev gozdarskih obratov. Z ozirom na važne vojaške in narodnogospodarske koristi, da se ohranijo gozdarski obrati, je c. in kr. vojno ministristvo dogovorno s c. kr. ministristvom za deželno brambo odredilo z ukazom oddelek 10., št. 22064, z dne 4. marca t. l. glede nadaljne oprostive črnovojnikov, ki so nastavljeni in delavci pri gozdarskih obratih, naslednje: 1. Z ukazom c. kr. ministristva za deželno brambo z dne 6. decembra 1916, E. G. št. 127.761 (A. M. 55.498) splošno do 31. marca 1917. l. odredeno nadaljne oprostive, potom po izdaji omenjenega ukaza c. kr. ministristva za deželno brambo od vojnega ministristva, ozir. c. kr. ministristva za deželno brambo ali od vojaških poveljstev odredene nove oprostive za te obrate so odslej splošno podaljšane do 30. junija 1917. l., izvzete so le osebe, ki so na koncu omenjene. To se tiče črnovojniški službi podvrženih delavcev, gozdarjev, voznikov in drugih nastavljenecv (obratnih uradnikov, paznikov, strojnikov), ki so v službi pri napravljanju in prevozu drv, rudniškega lesa, stavbnega lesa, umetnega in fasonskega lesa, prafov, celuloznega lesa, oglja, pri žagah in gozdarskih stavbah. Črnovojni službi podvržene ogrske državljane, ki so že oproščeni za avstrijske obrate, je tudi vpoštevati. Oprostive gažistov se ne odredjajo splošno, ampak posamezno na podstavi konkretnih dobro utemeljenih predlogov, odredja jih pa kakor doslej c. in kr. vojno ministristvo, ozir. c. kr. ministristvo za deželno brambo. 2. Politična okrajna oblastva naj doslej oproščeni osebam na njih pismene prošnje potrdijo na njih oprostilih začasno nadaljno oprostitev do 30. junija 1917 in o tem kar najhitreje obvestijo pristojna vojaška evidenčna oblastva. Od strank predložene prošnje naj politična okrajna oblastva s kratko zabeležbo ukrenjenega takoj naravnost predložje poljedelskemu ministristvu, torej ne ptiom političnega deželnega oblastva. Prošnje je predložiti brezpogojno in v vseh slučajih, torej tudi tedaj, kadar ne gre za oprostive za izdelovanje strojil. 3. Končnoveljavno bo odločilo c. kr. ministristvo za deželno brambo o teh do 30. junija t. l. začasno oproščeni nastavljenecv in delavcih pri gozdarskih obratih. 4. Na podstavi ukaza vojnega ministristva, oddelek 10., št. 158.472, l. 1916. od vojaškega poveljstva do 31. maja oproščeni uradniki, delavci in vozniki tvrdk, ki dobavljajo rudniški les, so brez ozira na to, so li službi podvrženi ali črnovojni obvezanci, splošno tudi do 30. junija t. l. oproščeni. 5. Oprostitev nastavljenecv pri tvrdkah, ki dobavljajo prafove, je urejeno že z ukazom vojnega ministristva oddelek 10., št. 343.155, l. 1915. z dne 13. januarja 1917, ki je izšel do vseh vojaških poveljstev v Avstriji in pa z ukazom vojnega ministristva, oddelek 10., št. 17.919 t. l., ki je izšel dodatno do vojaških poveljstev v Gradcu, Pragi, Inomestu in Lvovu. Te osebe so torej po teh ukazih že oproščene do 30. junija t. l. 6. Od odredb tega ukaza so izvzete: a) tisti gospodarski obrati (lesni obrati), ki se nahajajo v seznamu obratov, ki dobavljajo za armado in katerih oprostive so po ukazih vojnega ministristva, oddelek 10., št. 220.000,

res iz l. 1916., oziroma odd. 10., št. 229.000 res. iz l. 1916., že sedaj pregledane in urejene, b) moštva, ki so bila na podstavi ukaza vojnega ministristva, oddelek 10., št. 22.661 z dne 20. februarja 1916 iz progarskih kadrov ter na podstavi ukaza vojnega ministristva oddelek 10., št. 39.840 z dne 6. aprila iz gozdarskih delavskih kadrov oddana obratom. O teh se posebej odredi.

»Lepa Blanka«. Roman- Narisal P. Zaccane, prev. Josip Medic. (224 strani.) Junakinja romana Lepa Blanka, nam je vzgled prav velike otroške ljubezni do svojega očeta. Ljubi očeta, ko še ne ve, da je hudočelec, pa tudi potem, ko je zvedela britko resnico; takrat ji srce začne še celo s podvojenjo ljubeznijo biti za nesrečnega očeta. Ta velikodušna ljubezen lepe nedolžne hčerke nesrečnega, v hudočelstvo zapeljanega očeta končno vendar le spreobrne; udano sprejme smrtno obsodbo ter se preseli spravljen z Bogom v srečno večnost. Dobra Blanka prejme za ljubezen do očeta zaslužno plačilo še predno umrte očeta; smrtno nevarno bolna umre pri obisku očeta v ječi. Zanimiva vsebina kaže, kako lep je roman, ki se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in stane nevezan s poštnino vred le 2 K.

Narocite rabiške iz usnja, s tem prihranite poštplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1'80, za dame K 1'50, za otroke K 1'20. Zaradi drage poštnine priporoča se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

Prodajalka

zmožna slovenskega in nemškega jezika, izurjena v steklarski in galanterijskih stroki, se tako sprejme pri tvrdki Ivan Kovačič, Radgona (Štajersko).

Šivilja in učenka

se sprejme. — Kje pove upravništvo »Slovenca« pod št. 703.

Deček poštenih staršev, star 15 let, priden, in ki ima veselje do trgovine, želi vstopiti v kako večjo trgovino kot

učenec

v kakem večjem kraju na deželi ali v mestu. Naslov pove uprava tega lista pod »priden učenec« št. 699.

Proda se

kobila

breja 10 mesecev, 6 let stara, velika in težka, dobra za kmetijo in za rejo. — Ogleda se: Ljubljana, Krakovski nasip 26.

Sprejme se tako

učenec

iz boljše rodbine, krepak, s primerno šolsko izobrazbo, in

sluga za trgovino.

Drogerija Anton Kanc, Ljubljana.

Drvarji

vojaščine prosti

5 do 6 mož ali tudi več se sprejme proti dobri plači za Koroško za delo od 1. maja do konca oktobra 1917. Plača se na dan ali v akordu po dogovoru. Ponudbe pod št. »1000—568« na upravo tega lista.

Gozdni manipulant obnem

DELOVODJA

se išče za Koroško za trajno mesto. Vsaj delno znanje nemščine se zahteva. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. »1000—569«

6 zidanih poslopij,

z opeko krita ob okrajni cesti ležeča, pol ure od kolodvora večjega trga in četrt ure od premogokopa odda jena, z vitom, travnikom, hosto 2 oralov, se radi družinskih razmer proda na spodnjem Štajerskem. Ta poslopja so se rabila za neko tovarniško podjetje in je tudi mali mlin poleg. Cena 25.000 K. Plačila ugodna. Ogleda sprejme upravništvo tega lista pod št. 602

Globoko potrtega srca naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prebridko vest, da je moj edini, iskrenoljubljeni, nepozabni sin

Leopold Žgur

malurant, enoletni prosovoljec, dese nič

izdihnil svojo blago dušo, previden s sv. zakramenti, dne 15. marca v 21. letu svoje dobe v Mostu, (Brux) na Češkem na posledicah bolezni, ki si jo je nakopal v ruskem ujetništvu.

Maše zadušnice se bodo brale v Hrenovicah pri Fari.

Hrašče pri Postojni, 22. 3. 1917.

Globoko žalujoča mati:

Ivanka Morel, vdova. Žgur, roj. Trošt.

KUHARICA

dobro izurjena, išče službe, najraje v kakem župnišču, v starosti 31-ih let. Kje, to pove upravništvo »Slovenca« pod št. 632

Vinko Kramaršič

revizor »Zadružne zveze«

po dolgotrajni, zelo mučni bolezni, večkrat previden, v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji 22. t. m. v Bogu zaspa.

Pogreb se vrši dne 24. marca 1917. ob 3. uri popoldne iz Kandije pri Novemestu na šmihelsko pokopališče

Nepozabnega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 22. marca 1917.

Marija Kramaršič in otroci.

Vsem članicam naznanjamo v svojem imenu in v imenu uradništva žalostno vest, da je dne 22. marca 1917 po triletni, hudi bolezni v 45. letu svoje starosti v Gospodu preminul naš zvesti uradnik, gospod

Vinko Kramaršič

revizor

Pogreb bo v soboto dne 24. marca ob 3. uri popoldne iz bolnice Usmiljenih bratov v Kandiji na pokopališče v Šmihelu. Ranjkemu, ki je dolg vrsto let vestno deloval v prosep naše zadružne organizacije, ohranimo blag spomin!

Zadružna zveza v Ljubljani.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti našega iskrenoljubljenega, dobrega soproga, oziroma očeta, starega očeta in tasta, gospoda

IVANA THOMITZ-A

železniškega zdravnika v pokoju

izrekamo vsem, ki so nam na ta ali oni način tešili našo bridko bol, našo najprisrčnejšo zahvalo.

Globoko žalujoči ostali.

707

Zemski ostanki dne 23. svečana 1917 v Gradcu umrlega gospoda

Edvard Kristan-a

zasebnik

so se prepeljali v Ljubljano in se vrši pogreb v soboto dne 24. marca 1917 ob 3. uri popoldne iz glavnega kolodvora na pokopališče pri Sv. Križu, kjer se polože v rodbinski grobnici k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v Gradcu.

Gradec-Ljubljana, dne 23. marca 1917.

Olga Kristan in rodbina Conte de Rota:

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.